

Správa o výsledku kontroly hospodárenia s verejnými prostriedkami a nakladania s majetkom štátu v Protimonopolnom úrade Slovenskej republiky

Na základe plánu kontrolnej činnosti urobili kontrolóri Najvyššieho kontrolného úradu SR kontrolu hospodárenia s verejnými prostriedkami a nakladania s majetkom štátu v Protimonopolnom úrade Slovenskej republiky (ďalej len „PMÚ SR“). PMÚ SR je ústredným orgánom štátnej správy Slovenskej republiky na ochranu a podporu hospodárskej súťaže. Úrad je rozpočtovou organizáciou. Na čele úradu je predseda. Kontrolovaným obdobím bol účtovný rok 2007.

Účelom kontroly bolo preveriť dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosti, efektívnosti a účelovosti vynakladania prostriedkov štátneho rozpočtu SR a plnenie povinností pri správe a ochrane majetku štátu za rok 2007.

Predmetom kontroly bolo preverenie hospodárenia s verejnými prostriedkami pri zabezpečovaní a plnení úloh PMÚ SR z hľadiska účelovosti, hospodárnosti a efektívnosti ich použitia.

Výsledky kontroly

Príjmy PMÚ SR v roku 2007

PMÚ SR nemal na rok 2007 stanovený záväzný rozpočet príjmov. V skutočnosti boli príjmy kapitoly vykázané vo výške 16 073 tis. Sk. Uvedený objem príjmov tvorili pokuty a penále udelené za porušenie hospodárskej súťaže.

Výdavky PMÚ SR v roku 2007

Výdavky celkom boli na rok 2007 schválené v sume 76 278 tis. Sk a realizovanými rozpočtovými opatreniami boli upravené na 96 381 tis. Sk. Výdavky úradu boli alokované do programu – Hospodárska súťaž. Skutočné čerpanie bolo 94 892 tis. Sk, v porovnaní s upraveným rozpočtom to bolo čerpanie na 98,5 % a oproti schválenému rozpočtu na 124,4 %. V porovnaní s rokom 2006 boli výdavky kapitoly celkom za rok 2007 vyššie o 40 138 tis. Sk.

Kontrolou dohôd o vykonaní práce, ktorých predmetom bola činnosť v Rade PMÚ SR bolo zistené, že dňa 09.02.2007 uzavrel PMÚ SR dohodu o vykonaní práce na obdobie od 09.02.2007 do 31.12.2007. Deň uzavretia dohody bol zhodný s dňom začatia výkonu práce. Týmto nebola splnená jedna z predpísaných náležitostí dohody stanovená v § 226 ods. 2 **Zákonníka práce** (ďalej len „zákoník práce“). Rozsah práce bol dohodnutý na 275 hod., a odmena vo výške 400 Sk/hod. Dodatkom zo dňa 28.09.2007 bolo s účinnosťou od 01.10.2007 dohodnuté zvýšenie odmeny na

2 500 Sk/hod.

Dňa 17.01.2005 bola uzavretá dohoda o vykonaní práce na dobu od 18.01.2007 do 31.12.2007. Práca v Rade PMÚ SR bola dohodnutá v rozsahu 300 hod. a odmena vo výške 400,- Sk/hod. Dodatkom zo dňa 30.03.2007, s účinnosťou od 01.04.2007 bolo dohodnuté zvýšenie odmeny na 800 Sk/hod. Druhým dodatkom zo dňa 28.09.2007, účinným od 01.10.2007, bola odmena zvýšená na 2 500 Sk/hod. Oba dodatky sa odvolávali na zmluvu zo dňa 17.01.2007, ktorá v skutočnosti nebola uzavretá. Z predložených dokladov bolo zistené, že dohody o vykonaní práce neboli uzavreté v súlade s **§ 226 ods. 2 Zákonníka práce**.

Pri výkazoch odpracovaných hodín, ktoré boli podkladom pre vyplatenie benefitov externým členom Rady PMÚ SR bolo zistené, že činnosť Rady PMÚ SR bola deklarovaná zápisnicami, obsahom ktorých bol opis predmetu riešenej problematiky, výsledok hlasovania a podpisy zúčastnených členov. Skutočný čas rokovania na úrade nebol preukázaný. Výpočet odmien pravidelne mesačne spracovával určený zamestnanec úradu na osobitných výkazoch, schvaľovaných predsedníčkou úradu. Úrad nedoložil deklarovaný čas na prípravu členov Rady PMÚ SR mimo úradu relevantnými dokladmi vykázanými a podpísanými členmi rady, t. j. účtovnými dokladmi, ktoré by obsahovali náležitosti podľa **§ 10 ods.1 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov** (ďalej len „zákon o účtovníctve“) Podľa hlavnej knihy zostavenej k 31.12.2007 boli členom Rady PMÚ SR vyplatené odmeny spolu vo výške 595 600,- Sk. Kontrolou bolo preukázané, že údaje o čase prípravy a počte odpracovaných hodín slúžiace na výpočet odmien boli stanovené odhadom, čo nebolo v súlade s **§ 32 ods. 1 písm. a/ a b/ zákona o účtovníctve**, podľa ktorého za preukázateľný účtovný záznam sa považuje iba účtovný záznam, ktorého obsah priamo dokazuje skutočnosť, resp. ktorého obsah dokazuje skutočnosť nepriamo obsahom iných preukázateľných účtovných záznamov.

Pri kontrole vzorky náhodne vybraných faktúr bežných a kapitálových výdavkov v roku 2007 bolo zistené, že v štyroch prípadoch nebol na dodacom doklade uvedený podpis osoby, ktorá prevzala vykonané práce a tovary. Pri montáži nábytku v sume 6 200 Sk s DPH nebol na faktúre uvedený údaj o cene za memú jednotku a vyjadrenie množstva fakturovaných jednotiek. Dodávateľské faktúry, ktoré neobsahovali obligatórne náležitosti podľa **§ 71 ods. 2 písm. d/ a f/ zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov**, podľa ktorého faktúra musí obsahovať dátum, keď bola služba dodaná, rozsah a druh dodanej služby, mali byť vrátené späť dodávateľovi na ich doplnenie. Pri vedení prvotných účtovných dokladov PMÚ SR nepostupoval v súlade s **§ 10 ods. 1 písm. c/ a s § 34 ods. 1 zákona o účtovníctve**, podľa ktorých účtovný doklad je preukázateľný účtovný záznam, ktorý musí obsahovať údaj o cene za memú jednotku a vyjadrenie množstva, ak účtovná jednotka zistí, že niektorý účtovný záznam jej účtovníctva je neúplný, nepreukázateľný, nesprávny alebo nezrozumiteľný, je povinná vykonať bez zbytočného odkladu jeho opravu.

Stav správy majetku štátu, nakladanie s majetkom a jeho ochrana

Inventarizácia majetku a záväzkov

Predsedníčka PMÚ SR dňa 23.11.2007 vydala príkaz na vykonanie riadnej inventarizácie majetku a záväzkov ku dňu 31.12.2007 v zmysle **§ 29 zákona o účtovníctve**. Podľa Inventarizačného zápisu zo dňa 15.01.2008 o vykonaní riadnej inventarizácie stavu majetku, záväzkov a pohľadávok PMÚ SR k 31.12.2007 nebol zistený žiadny rozdiel medzi skutočným a účtovným stavom. Z predložených dokladov bolo zistené, že na súpise fyzickej inventúry chýbal dátum začatia a ukončenia inventarizácie. Chýbali podpisy zodpovedných pracovníkov za zistenie skutočného

stavu na prvej strane súpisoch z fyzickej inventúry. Na súpisoch z fyzickej inventúry chýbal dátum začatia a ukončenia inventúry na 1. strane zoznamu. PMÚ SR vyhotovil inventúrne súpisy majetku, ktoré neobsahovali obligatórne náležitosti ustanovené v § 30 ods. 2 písm. b/ a i/ zákona o účtovníctve, podľa ktorého inventúrny súpis musí obsahovať tieto údaje: deň začatia inventúry, deň, ku ktorému bola inventúra vykonaná, a deň skončenia inventúry, meno, priezvisko a podpisový záznam osôb zodpovedných za zistenie skutočného stavu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov.

Kontrole boli predložené návrhy na vyradenie majetku, vyradovacie protokoly a doklady o likvidácií neupotrebitel'ného majetku. Majetok bol vyradený v súlade so zákonom č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu (ďalej len „zákon o správe majetku štátu“) v znení neskorších predpisov.

Pohľadávky PMÚ SR

Podľa § 2 ods. 1 a § 6a ods. 1 zákona o správe majetku štátu na účely tohto zákona majetkom štátu sú veci vo vlastníctve SR vrátane finančných prostriedkov, ako aj pohľadávky a iné majetkové práva SR. Správca pohľadávky štátu, ktorá vznikla na základe rozhodnutia vydaného podľa osobitného predpisu, nesmie uzavrieť dohodu o splátkach na dobu dlhšiu ako tri roky po uplynutí lehoty určenej na splnenie povinnosti, správca pohľadávky štátu môže na písomné požiadanie dlžníka, ktorý nemôže svoj dlh riadne a včas plniť, uzavrieť s dlžníkom dohodu o splátkach alebo o odklade platenia. Podľa § 38 ods. 13 zákona č. 136/2001 Z. z. uložené pokuty a penále vyberá a vymáha úrad. Vybrané pokuty a penále sú príjmom štátneho rozpočtu.

Podľa Súvahy zostavenej k 31.12.2007 evidoval PMÚ SR pohľadávky vo výške 1 804 022 tis. Sk. Najvýznamnejšiu položku pohľadávok tvorili pokuty a penále, ktoré uložil PMÚ SR v období rokov 1998 - 2007. Z uvedenej sumy boli v roku 2007 predpísané pokuty vo výške 379 021 tis. Sk a penále vo výške 795 tis. Sk. V lehote splatnosti boli pohľadávky vo výške 1 803 943 tis. Sk. Po lehote splatnosti boli evidované pohľadávky vo výške 79 tis. Sk. V súvislosti s pohľadávkami treba poznamenať, že v roku 2007 bolo proti rozhodnutiam úradu podaných spolu 24 žalôb. Výška žalovaných pokút predstavuje čiastku 1 562 003 tis. Sk. Ku kontrole bolo predložených 30 kompletných spisov, ktoré obsahovali doklady preukazujúce výkony rozhodnutia úradu, v rámci ktorých boli uskutočnené penalizačné, konkurzné a exekučné konania. Kontrolou bolo zistené, že PMÚ SR vymáha pohľadávky riadne a včas, v súlade s § 6 ods. 4 zákona o správe majetku štátu a stará sa o to, aby pohľadávky štátu boli včas uplatnené na príslušných orgánoch.

Záväzky

Celkový stav záväzkov k 31.12.2007 bol vo výške 5 570 tis. Sk, v tom bol dlhodobý záväzok vo výške 187 tis. Sk, ktorý predstavoval zostatok sociálneho fondu k 31.12.2007 a krátkodobé záväzky spolu vo výške 5 383 tis. Sk.

Verejné obstarávanie

PMÚ SR ako obstarávateľ podľa § 6 ods. 1 písm. a/ zákona 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“) obstarával v roku 2007 dodávky formou podprahových zákazok realizovaných podľa § 99 zákona. Obstarávania boli uskutočňované externou odborne spôsobilou osobou na verejné obstarávanie.

Dodávka, inštalácia softvérového vybavenia IT infraštruktúry, serverov, disketového poľa a zálohovacieho zariadenia.

Oznámenie o vyhlásení verejného obstarania bolo uverejnené na webovej stránke PMÚ SR dňa 28.5.2007. Pretože ponuky po technickej stránke vyhovovali požiadavkám verejného obstarávateľa, komisia porovnala ponuky podľa kritéria ceny. Ponuka uchádzača z Bratislavy sa ukázala ako cenovo výhodnejšia, preto komisia odporučila verejnému obstarávateľovi podpísať s ním zmluvu. Zmluva (bez evidenčného registračného čísla) bola podpísaná dňa 15.08.2007. Cena uvedená v zmluve bola v súlade s cenou uvedenou v ponuke úspešného uchádzača.

Dodávka, inštalácia a záručný servis IT infraštruktúry, serverov, disketového poľa, zálohovacieho zariadenia a LAN prepínača do rozvodnej skrine.

Oznámenie vyhlásenia verejného obstarávania bolo zverejnené na webovej stránke PMÚ SR dňa 28.05.2007. Pretože ponuky po technickej stránke vyhovovali požiadavkám verejného obstarávateľa, komisia porovnala ponuky podľa kritéria ceny. Zmluva s dodávateľom bola podpísaná dňa 15.08.2007. Cena uvedená v zmluve bola v súlade s cenou uvedenou v ponuke úspešného uchádzača. V kúpnej zmluve uzatvorenej podľa § 490 a nasl. Obchodného zákonníka dňa 15.08.2007 medzi predávajúcim a PMÚ SR bolo dohodnuté, že predávajúci sa zaväzuje dodať hardware v celkovej sume 2 379 806 Sk, vrátane DPH.

Dňa 30.10.2007 bol podpísaný dodatok č. 1 ku kúpnej zmluve zo dňa 15.08.2007, uzatvorenej podľa § 490 a nasl. Obchodného zákonníka. Dodatok č. 1 nešpecifikoval, ku ktorej kúpnej zmluve patrí, lebo dňa 15.08.2007 boli uzatvorené dve zmluvy podľa § 490 a nasl. Obchodného zákonníka. Bod 2. dodatku č. 1 vymedzoval dodávky tovarov a prác navyše o 342 213 Sk. Uvedené konanie poukazovalo na skutočnosť, že obstarávateľ v súťažných podkladoch úplne a jednoznačne nešpecifikoval predmet obstarávania, pretože o 2 mesiace doplnil predmet obstarania o chýbajúce tovary deklarované v dodatku č. 1. Príprava súťažných podkladov nebola vykonaná v súlade s **§ 34 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní**, podľa ktorého súťažné podklady sú písomné, grafické alebo iné podklady obsahujúce podrobné vymedzenie predmetu zákazky. Uvedú sa v nich všetky okolnosti, ktoré budú dôležité na plnenie zmluvy a na vypracovanie ponuky. Predmet zákazky musí byť opísaný jednoznačne, úplne a nestranne na základe technických požiadaviek podľa prílohy č.5.

Automatizovaný systém správy registratúry.

Vyhlásenie verejného obstarania zo dňa 26.04.2007 bolo zverejnené na webovej stránke PMÚ SR. Do stanoveného termínu 28.05.2007 ponuku do súťaže predložil jeden uchádzač. Ponuka spoločnosti ponúkla zariadenie, ktoré po technickej stránke vyhovovalo požiadavkám verejného obstarávateľa. Obstarávateľ podpísal zmluvu o dodávke prác dňa 29.06.2007.

V článku IV. Dodacie podmienky predmetnej zmluvy bolo v bode 1. uvedené, že Zhotoviteľ sa zaväzuje vykonať dielo podľa článku č. II tejto zmluvy a prílohy č. 1 k tejto zmluve do 60 dní od podpisu zmluvy objednávateľom. Podľa dokladov bolo dielo sprevádzkované dňa 19.09.2007 a potvrdené preberacím protokolom zo dňa 20.09.2007. Z toho vyplýva, že dielo bolo odovzdané 20 dní po termíne dodania. Dôvodom oneskoreného dodania diela bola technická nadväznosť na dodávku serverov, ktoré boli predmetom inej dodávky. PMÚ SR nebolo dodané dielo v zmluvnom termíne, čím boli porušené podmienky podľa článku IV. bod 1 predmetnej zmluvy.

Podľa § 16 ods. 2 písm. a/ a § 16 ods. 3 a § 17 ods. 1 písm. c/ zákona NR SR č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registračniciach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej

len „zákon o archívoch a registratúrach“) pôvodca registratúry je povinný evidovať záznamy, ktoré vznikli z jeho činnosti. Pôvodca registratúry, ktorý je orgánom verejnej správy v registratúrnom poriadku upravuje úlohy a opis činností zamestnancov pôvodcu registratúry na jednotlivých úsekoch správy registratúr.

PMÚ SR mal spracovanú internú smernicu s názvom „Registratúrny poriadok a registratúrny plán Protimonopolného úradu SR“, ktorá nadobudla účinnosť 01.10.2006. Kontrolou správnosti a úplnosti zmlúv uzavretých v roku 2007 bolo v piatich prípadoch zistené, že zmluvy boli vyhotovené bez evidenčného čísla, čo nebolo v súlade so zákonom o archívoch a registratúrach a internou smernicou, v tom všetky 3 vyššie uvedené zmluvy z verejného obstarávania, vrátane dodatku č. 1 a Licenčná zmluva zo dňa 06.03.2007.

PMÚ SR zakúpil v roku 2007 automatizovaný systém správy registratúry. K obsluhu programu bol vydaný manuál (bez dátumu spracovania, stanovenia zodpovednosti zamestnancov a jeho účinnosti). Zmena nového spôsobu registrácie nebola doteraz zapracovaná interného predpisu, čo nebolo v súlade s **§ 17 ods. 1 písm. c/ zákona o archívoch a registratúrach.**

Vnútorý kontrolný systém

Podľa Organizačného poriadku útvar vnútornej kontroly plnil úlohy na úseku vykonávania vnútorných kontrol na úrade podľa plánu a operatívne podľa požiadavky predsedu. Útvar vnútornej kontroly vykonával kontrolu v súlade so Smernicou úradu o vnútornom kontrolnom systéme zo dňa 12.11.2003. Útvar vnútornej kontroly bol priamo podriadený predsedovi úradu. Do 01.07.2007 bola platná Smernica č. 2/2005 o vykonávaní priebežnej finančnej kontroly. Dňa 01.07.2007 nadobudla účinnosť interná Smernica PMÚ SR č. 2/2007 o vykonávaní priebežnej finančnej kontroly podľa zákona č. 502/2001 Z. z. Podľa čl. 1 Smernice č. 2/2007 - priebežnou finančnou kontrolou PMÚ SR overoval finančné operácie vybrané predsedníčkou úradu. Z predložených dokladov bolo zistené, že v roku 2007 odbor vnútornej kontroly vykonal spolu 10 kontrol. Vnútorou kontrolou neboli zistené porušenia a nedostatky. Priebežná finančná kontrola v roku 2007 nebola vykonávaná.

Záver

Kontrolou boli zistené nedostatky pri uzatváraní dohôd o vykonaní práce, pri ktorých subjekt nepostupoval v súlade s občianskym zákonníkom.

V oblasti verejného obstarávania pri obstarávaní tovarov a prác sa vyskytli nedostatky pri aplikácii platného zákona o verejnom obstarávaní.

Zistené nedostatky boli aj v oblasti účtovníctva, kde účtovne doklady neobsahovali predpísané náležitosti a prílohy, ktoré by preukazovali správnosť a úplnosť účtovníctva. Nedodržaný zákon o účtovníctve bol zistený aj pri kontrole inventarizácie majetku a záväzkov, kde neboli dodržané obligatórne náležitosti pri vypracovaní inventarizačných súpisov.

Uzatváraným zmluvám a dohodám chýbali náležitosti podľa zákona o archívoch a registratúrach.

Na základe výsledkov kontroly uvedených v protokole kontrolovaný subjekt prijal opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.